

KIRJALLINEN KYSYMYS 1250/2014 vp

150 kansanedustajan (lakialoite) vaatimus yksityisten kansalaisten maahantuomista autoista ja moottoripyöristä laittomasti perittyjen arvonlisäverojen (elv) palauttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

LA 65/2013 vp — Markku Eestilä /kok ym.

Laki autoverolle kannetun arvonlisäveron suuruisen veron palauttamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään, että eduskunta korjaa vuonna 2009 säädettyä palautuslakia siten, että yksityisten kansalaisten maahantuomista autoista ja moottoripyöristä laittomasti autoverotuksen yhteydessä perityt arvonlisäverot (elv) palautetaan myös vuosilta 2002—2005.

PERUSTELUT

Autoverosta perittiin vuosina 2002—2009 yhteisöoikeuden vastaista ja syrjivää lisäosaa, niin sanottua elv:tä. Yhteisöjen tuomioistuimen päätöksen C-10/08 jälkeen vuonna 2009 eduskunnassa säädettiin laki, jonka nojalla laittomasti perityt arvonlisäverot palautettiin vuosina 2006—2009 tehtyjen päätösten osalta.

Tällöin palautusta ei ulotettu aiempiin päätöksiin, koska katsottiin, että hallinnollinen palautusvelvollisuus voitiin rajata autoverolain muutoksenhakuajan mukaiseen kolmeen vuoteen. Korkeimman oikeuden viime heinäkuussa teke-

mä ratkaisu on kuitenkin muuttanut tilannetta oleellisesti.

Äskeisellä ratkaisullaan KKO 2013:58 korkein oikeus päätti, että valtio on velvollinen palauttamaan yksityisiltä perityn elv:n myös eurooppaoikeuden loukkaukseen perustuvana vahingonkorvauksena. Korkeimman oikeuden ratkaisu perustui siihen, että veron periminen oli siinä määrin ilmeisen virheellistä, että hallinnollisen palautusvelvollisuuden lisäksi myös vahingonkorvauksen edellytykset täytyivät. Vahingonkorvauksen palautusaika ei Suomessa rajaudu hallinnollisen veronpalautuksen tavoin kolmeen vuoteen, vaan ainoa rajoittava tekijä on saatavan vanhentuminen. Vanhentumislain mukaan saatava vanhenee kymmenessä vuodessa, ja vahingonkorvausta rajoittaa lisäksi kolmen vuoden vanhentumisaika siitä, kun korvausta vaativa on saanut tiedon vahingosta ja siitä vastuusta olevasta.

Tulli on kieltäytynyt maksamasta korvauksia, koska se katsoo, että verovelvollisten on katsottava tienneen vahingosta ja valtion vastuusta vahingosta jo vuonna 2009 yhteisöjen tuomion C-10/08 jälkeen. Tällainen tulkinta on kuitenkin virheellinen ja kohtuuton, koska kenenkään kansalaisen ei voi edellyttää tienneen valtion vastuusta jo tuolloin.

Kansalaisten oletettaisiin tällöin myös pitäneen tietää, että viranomaisten antamat ohjeet ja kannanotot ovat olleet virheellisiä ja että KKO:n

päätöksessä ohitettu vahingonkorvauslain vastuunrajaus on yhteisöoikeuden vastaisena laiton.

Raskauttavana asiana on syytä todeta, että korkein hallinto-oikeus ei ole purkanut tullin virheellistä hallintomenettelyä yhdenkään tapauksen osalta. Kansalaisten eli laittoman verotuksen kohteiksi joutuneiden olisi siis tullin näkemyksen mukaan pitänyt ymmärtää korkeimman hallinto-oikeuden tulkinnan olleen yhteisöoikeuden näkökulmasta väärä.

Laittoman veron palauttamisessa ei ole lainkaan kysymys siitä, onko verovelvollisten saatava perusteltu, vaan ainoastaan siitä, voidaanko laittomasti perittyjen verojen palauttamiselta vältyä riitelemällä laittoman veron maksaneita vastaan vanhentumisperusteella. Veromoraalin ylläpitäminen edellyttää, että veronsaaja myös itse oikaisee omat laittomat toimensa eikä ainoastaan vaadi kansalaisilta samaa. Harmaan talouden vastaisessa taistelussa valtio ei voi olla erityisasemassa.

Autoverotuksen arvonnäverojen syrjivä ja laitton periminen on komplisoitu ja uniikki kokonaisuus, jonka ratkaisu ei tästä syystä muodosta minkäänlaista ennakkotapausta valtion vastuusta, varsinkaan, jos ongelma ratkaistaan palautuslailla eikä riitelemällä kansalaisia vastaan.

Hallintolainkäyttölain perusteella virheellinen hallintomenettely voidaan anomuksesta purkaa viiden vuoden määräajan kuluessa, mutta erityisen painavista syistä tätä määräaikaa voidaan jatkaa.

Tämän vuoksi tullin virheelliseen hallintomenettelyyn perustuvat päätökset voidaan purkaa sellaiseen ajankohtaan asti, jonka voidaan katsoa edustavan mahdollisimman suurta oikeudenmukaisuutta. Erityisen huomionarvoista on se, että korkein hallinto-oikeus on virheellisesti estänyt kaikki verovelvollisten tekemät purkuanomukset.

Pitkiä oikeusprosesseja vanhentumisajan tulkinnasta ei tarvita. Eduskunnan tulee viipymättä muuttaa palautuslakia siten, että elv:n palautusviran puolesta tai vähintäänkin vaatimuksesta ulotettaisiin veroihin, jotka on maksettu EYTI:n tuomion asiassa Siilin, C-101/00, 19.9.2002 jälkeen, sekä veroihin, joista on tämän päivämäärän jälkeen tehty purkuvaatimus verotuksen rakenteellisen virheellisyyden johdosta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki autoverolle kannetun arvonnäveron suuruisen veron palauttamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan autoverolle kannetun arvonnäveron suuruisen veron palauttamisesta eräissä tapauksissa annetun lain (822/2009) 2 §:n 2 momentti ja 6 § ja muutetaan 5 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Palautus viran puolesta

Yksityishenkilölle on palautettava taannehtivasti tässä laissa tarkoitettu, vuosina 2002—2009 maksuunpantu vero viran puolesta verovelvollista kuulematta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy, että 150 kansanedustajan (yli 2/3 kansanedustajien lukumäärästä) allekirjoittaman lakialoitteen vaatimusten mukaisesti yksityisiltä kansalaisilta tuontiautoista ja moottoripyöristä laittomasti perityt arvonnäverot (elv) palautetaan?

Helsingissä 14 päivänä maaliskuuta 2015

Markku Eestilä /kok